

Interjú az ex-Summerhilles Jon Showstac professzorral

február 23, 2014

A múlt héten megújult a Summerhill demokratikus iskola honlapja. Ez alkalomból közzéteszünk egy érdekes interjút a új honlapról:

Forrás:

2010-ben az ex-Summerhilles Jon Showstac jelentős adományt ajánlott fel a Summerhill Trust részére. Jon 64 éves, feleségével együtt a San Francisco-i Bay Area-ban él, az Egyesült Államokban. Két felnőtt lánya van. A San Fransisco-i University of California-nál közel negyven évet tevékenykedett, ma nyugalmazott orvos professzor. Jelenleg független konzultánsi és kutatási tevékenységet folytat az UCSF-nél.

Arra a kérdésre, hogy mi motiválta őt a Summerhillbe való beiratkozásra, valamint a nagy összegű adomány megtételére, a következőképpen válaszolt:

„Életem nagy iróniája, hogy nagy részét egy egyetemen töltöttem el. Kamasz koromban a tudományos karrier a lehető legmesszebb állt a gondolataimtól. Más tinikhez hasonlóan, nekem ez igencsak zűrzavaros időszak volt. A zavar alapvető oka, a „normális” kamaszkori szorongáson, zavarodottságon, a háborgó hormonokon túlmenően a mai napig sem egészen világos számomra. Nem volt gondom a tanulással (könyvekből, sajtóból, stb.), de a középiskolára allergiás voltam; tulajdonképpen nem is jártam be a középiskolába, mai napig sincs középiskolai oklevelem.

Szerencsémre szüleim megértőek és támogatóak voltak. Apám

pszichiáter volt, a gyermekneveléssel kapcsolatban igencsak progresszív gondolatokat vallott. Az 1960-as évek elején egy családi barátunk ajánlotta neki Neill éppen kiadásra került *Summerhill: A Radical Approach to Child Rearing* ('Summerhill: A gyermeknevelés egy radikális megközelítése') c. könyvét. Ez több ponton is felkavaró volt, pl. nem utolsó sorban azon, ahogy Neill párhuzamba állította Summerhillt a háztartások „demokráciájával”. Apám levelezésbe fogott Neillel, minek eredményeként az 1962-63-as iskolai éveket Summerhillben töltöttem.

Neill filozófiájának egyik kulcs eleme, hogy a gyerekek csak a megfelelő időben és helyen tanulnak, ami egyfajta tanulásra való készenlétként definiálható. Az én esetemre ez hatványozottan érvényes volt. Tinédzser fejem már eleve túlságosan tele volt – ki tudja mi-mindennel – ahhoz hogy részt vegyek, és önállóan koncentrálni tudjak egy hagyományosan strukturált iskolai programban. Sokkal jobban érdekelt a fotózás és az engem körülvevő világ. Mohón olvastam, de nem tudtam felvenni az osztályok, előadások, heti feladatok lassú ritmusát. A mai napig sokkal többet tanulok az olvasmányaimból, mint az előadásokból, még mindig nagyon vizuális beállítottságú vagyok – ami részben magyarázza a komplex adatok grafikus ábrázolásban való jártasságomat, mely áldásos hatással van karrieremre.

A Summerhillhez való pénzügyi hozzájárulásom tekinthető a neilli filozófia támogatásának, és egyben egy olyan hely fenntartásának segítése, ahol a gyerekek valóban gyerekek lehetnek. Azért emelném ki az én és a középiskola összeférhetetlenségének lehetséges okait, mert úgy vélem, ezek valószínűleg mindennapos, de sokszor nem felismert kérdéskörök, melyek sok gyerekben és tinédzserben felmerülnek, nevezetesen, hogy az ő belső igényeik (kognitív, érzelmi, stb) és a külső körülményeik (társadalmi, nyelvi, gazdasági, stb) egyszerűen nem egyeznek a strukturált iskolarendszer lineáris elvárásrendszerével. Fontos nem csupán felismerni, de

megengedni és elfogadtatni a gondolatot, hogy az iskolai sikertelenség nem feltétlenül egyenlő a tanulásra való képtelenséggel vagy a tanulástól való vonakodással.

Elég annyi hozzá, hogy Neillnek igaza volt: az oktatási rendszereink mindaddig sikertelenek lesznek, amíg struktúrájuk nem befogadó, és nem foglalkozik az egyes gyerekek eltérő igényeivel, adottságaival, kognitív stílusával, érzelmi érettségével és egyensúlyával.

A Summerhillhez való pénzügyi hozzájárulásom a neilli filozófia támogatásának egy módja, és egyben egy olyan hely fenntartásának segítése, ahol a gyerekek valóban gyerekek lehetnek, ahol a tinédzser kort egy „normális” (bár gyakran nem túl vonzó) időszaknak tekintik, és a legfontosabb, hogy ahol az egyének szükségleteit, adottságait, vágyait, körülményeit (bármilyenek is azok) felismerik, tiszteletben tartják és foglalkoznak velük.

Másokat is bátorítok Neill ideáinak támogatására, akár az A. S. Neill Summerhill Trust-hoz való hozzájárulással, akár egyéb olyan tevékenységekkel, melyek oktatási rendszereinket fogékonyabbá a mindenféle korú gyerekek igényei irányában.

Fordította: Görgényi Magda

Kapcsolódó oldalak:

- Beszélgetés Kékesi Szilviával, Summerhill magyar tanárával
- Goodsman: Az iskolagyűlés lefolyása
- Summerhill valóban a feledés homályába merült volna? Valóban szűklátókörű és önelégült?
- Aki nem tanult meg írni-olvasni Summerhillben: Freer Spreckley életrajza